

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoCsp/36/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6422200856
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ama Odalošová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6422200856.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Amy Odalošovej a členov senátu Mgr. Stanislavy Salajovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Mgr. Martina Štubniaka, v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. D. XXX, XXX XX C. D., právne zastúpená: Mgr. Peter Kováčik, advokát, IČO: 53 286 090, Laurinská 3, 811 01 Bratislava proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., IČO: 35 807 598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava, o zaplatenie 600,- € s prísl., o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 24Csp/20/2022 zo dňa 12. augusta 2022, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. **p o t v r d z u j e.**
- II. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III. **m e n í** tak, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov prvoinštančného konania proti žalovanému v rozsahu 100%, ktoré je žalovaný povinný zaplatiť žalobkyni v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o ich výške.
- III. Žiadnej zo strán náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej „súd prvej inštancie“) uložil žalovanému povinnosť uhradiť žalobkyni istinu vo výške 300,- € (výrok I.) , vo zvyšku žalobu zamietol (výrok II.) a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 50 % (výrok III.).

2. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobkyňa sa žalobou domáhala od žalovaného úhrady 600,- € ako nároku na základe § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon č. 205/2007 Z. z.“). Súd prvej inštancie konštatoval, že v danej veci je naplnením dikcie podmienky zákonodarcu ustanovenej v § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. rozhodnutie Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 9Csp/34/2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/10/2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 08. 02. 2020, na základe ktorého bolo žalobkyni priznané plnenie bezdôvodného obohatenia pri konštatovaní bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľskej zmluvy z dôvodu absencie náležitostí spotrebiteľskej zmluvy v zmysle § 9 ods. 2 písm. a), c), f), i), j), k), y) zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Zároveň bolo v rozhodnutí konštatované, že dojednaný zmluvný úrok vo svojej výške striktné odporuje zásadám dobrých mravov dvojstranných právnych úkonov. Súd prvej inštancie mal na základe týchto rozhodnutí preukázanú danosť uplatneného nároku u žalobkyne a priznal žalobkyni primerané finančné zadostučinenie vo výške 300,- €. Súd prvej inštancie konštatoval, že je namieste naplnenie ako sankčnej, tak i preventívnej funkcie uplatneného nároku, pretože žalovaný je subjekt poskytujúci spotrebiteľské úvery vo všeobecnej rovine občanom Slovenskej republiky, a súčasťou právnych úkonov boli v pomerne vysokom percentuálnom zastúpení tzv. neprijateľné

zmluvné podmienky, resp. zmluvy vo svojich ustanoveniach vypracované formulárovým spôsobom neobsahovali vo svojich ustanoveniach esenciálne náležitosti stanovené zákonodarcom. Zároveň súd prvej inštancie bral do úvahy, že samotná žalobkyňa ako účastníčka dvojstranného právneho úkonu pri riadnom prečítaní zmluvy o spotrebiteľskom úvere mohla túto odmietnuť, pričom vzhľadom na množstvo poskytovateľov spotrebiteľských úverov v tom čase na trhu, nebola nútená pre zabezpečenie úveru pre svoju osobu využiť služby práve označeného žalovaného. Súd prvej inštancie vyhodnotil aj tú okolnosť, že predmetnými rozhodnutiami súdov bol žalovaný zaviazaný uhradiť žalobkyni bezdôvodné obohatenie a spotrebiteľský úver bol tak zo strany žalovaného poskytnutý bez úrokov a bez poplatkov. Zároveň pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia prihliadal súd prvej inštancie aj na ekonomickú realitu Slovenskej republiky, resp. prvok toho, čo by mohlo byť všeobecne vnímané ako spravodlivé.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala v zákonom stanovenej lehote žalobkyňa odvolanie, a to proti zamietajúcemu výroku (výrok II.) a proti výroku o trovách konania (výrok III.). Ako odvolacie dôvody uviedla dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP a uviedla, že odôvodnenie rozsudku v ods. 13. považuje za arbitrárne, čím je porušené jej právo na spravodlivý súdny proces v časti, ktorá je tvorená právom na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. V danej časti ide podľa nej o nepreskúmateľné rozhodnutie. Na jednej strane súd prvej inštancie priznal, že mu je známe o žalovanom, že poskytoval úvery v rozpore so zákonom, napriek tomu má súd za to, že bola naplnená voči žalovanému sankčná funkcia inštitútu vo forme záväzku na strane žalovaného uhradiť v prospech žalobkyne bezdôvodné obohatenie. Zaviazanie žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia pre neho nemohlo mať sankčný efekt, keď tento napriek rozsiahlej súdnej praxi svoje zmluvy prakticky nemenil. Sankčným aj odrádzajúcim charakterom je toto konanie o vydanie primeraného finančného zadosťučinenia ako sankcia za to, že napriek nezákonnosti formulárových zmlúv plných neprijateľných zmluvných podmienok, žalovaný aj od žalobkyne zinkasoval finančné prostriedky a tieto prostriedky zadržoval, pričom žalobkyňa bolo dlhodobo v neistote spôsobenej súdnym konaním. Súd prvej inštancie podľa nej vôbec nezohľadnil tú skutočnosť, že nemohla nakladať so svojimi finančnými prostriedkami vo výške 1 632,52 €, ktoré nedôvodne vyplatila žalovanému. Súдне konanie pritom žalovaný viedol s jediným úmyslom, a to oddialiť vyplatenie tejto sumy čo možno najneskôr, napriek vedomosti stoviek súdnych sporov na rovnakom skutkovom a zmluvnom základe. Súd prvej inštancie podľa nej opomenul, že primerané finančné zadosťučinenie má mať aj odradzovaciu funkciu, čo pri priznávaní tak nízkych súm spotrebiteľom jednoznačne neplní a stále sa oplatí žalovanému radšej sa vystaviť niekoľkým obdobným konaniam. Za týchto skutočností je žalobkyňa presvedčená o tom, že uplatnená suma vo výške 600,- € je primeraná a nie je nadhodnotená.

4. Žalobkyňa ďalej v odvolaní namietala nezrozumiteľnosť odôvodnenia trov konania, keď súd prvej inštancie vo výroku III. uviedol, že žalobkyni priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 50 % a v odôvodnení uviedol, že rozhodol na základe pomeru úspechu vo veci, pričom žiadnej zo zúčastnených strán nárok na náhradu trov konania nepriznal. Žalobkyňa mala za to, že súd prvej inštancie vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci ohľadne priznania len 50 % trov konania, pričom v takýchto typoch sporov, kde výška primeraného zadosťučinenia závisí od úvahy súdu, treba vychádzať z toho, že žalobkyňa mala čo do základu plný úspech, keďže súd prvej inštancie jej priznal nárok práve z tohto titulu. Pokiaľ nepôjde o požadovanie zjavne neprimeranej výšky zadosťučinenia je podľa nej na mieste požadovať trovy právneho zastúpenia vychádzajúce z tarifnej hodnoty veci, ktorou je požadovaná, nie priznaná výška finančného zadosťučinenia, za účelné. Navrhla, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. a III. a aby mu vrátil vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že sa plne stotožňuje s rozsudkom súdu prvej inštancie a navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť.

6. Krajský súd v Banskej Bystrici ako príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 CSP, preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP len v rozsahu odvolania podľa § 379 CSP a z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 CSP a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny v napadnutom výroku II. potvrdil a vo výroku III. v súlade s § 388 CSP zmenil.

7. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

8. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

9. Podľa ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

10. Odvolací súd pri rozhodovaní vychádzal zo súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu, ktorý mal preukázané, že medzi žalobkyňou ako spotrebiteľom a žalovaným ako veriteľom došlo dňa 21.02.2012 k uzatvoreniu zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Žalobkyňa v konaní pred súdom uplatnila voči žalovanému nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu absencie náležitostí zmluvy stanovených zákonodarcom, existencie neprijateľných zmluvných podmienok a dojednaného zmluvného úroku, ktorý svojou výškou odporoval dobrým mravom. Z rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 9Csp/34/2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/10/2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 08.02.2020, mal súd prvej inštancie preukázané, že súd žalobkyňi priznal nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v celkovej výške 1 632,52 € s prísl., pozostávajúci z finančného plnenia nad rámec poskytnutých finančných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pričom konštatoval absenciu esenciálnych náležitostí v samotnom dvojstrannom právnom úkone stanovených v zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 písm. a), c), f), i), j), k), y) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, čo malo za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť spotrebiteľskej zmluvy. Súdny zároveň konštatovali, že dojednaný zmluvný úrok vo výške 115,15 % ročne je v príkrom rozpore s dobrými mravmi.

11. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku odmieta dôvodnosť odvolacej námietky žalobkyne o tvrdenej nepreskúmateľnosti rozsudku a tvrdenie, že odôvodnenie rozsudku v ods. 13 je arbitrárne. Žalobkyňou vyňatá časť odôvodnenia rozsudku, na ktorú v odvolaní poukázala, je vytrhnutá z kontextu. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie dospel k záveru, že je na mieste naplnenie ako sankčnej, tak i preventívnej funkcie priznaním uplatneného nároku, pričom vychádzal zo súdnej praxe, z ktorej mal preukázané, že súčasťou právnych úkonov, ktoré uzatváral žalovaný ako poskytovateľ služby spotrebiteľovi, boli v pomerne vysokom percentuálnom zastúpení tzv. neprijateľné zmluvné podmienky, resp. zmluvy neobsahovali vo svojich ustanoveniach náležitosti stanovené zákonodarcom a pri svojich úvahách o primeranosti výšky finančného zadostučinenia prihliadal aj na ďalšie skutočnosti, teda aj na to, že žalobkyňa úspešne uplatnila voči žalovanému nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia spočívajúceho v úrokoch a poplatkoch nad rámec poskytnutého úveru. Zároveň súd prvej inštancie bral do úvahy aj tú skutočnosť, že žalobkyňa mala možnosť odmietnuť návrh na uzatvorenie zmluvy za daných podmienok, ako ja na to, aká výška finančného zadostučinenia by mohla byť všeobecne vnímané ako spravodlivá. Zdôvodnenie rozhodnutia považuje odvolací súd za dostatočné, zrozumiteľné a preskúmateľné.

12. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na názor Ústavného súdu SR vyjadrení vo viacerých jeho rozhodnutiach, podľa ktorého obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) nie je garancia, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania a právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania, hoci z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia (pozri sp. zn. II. ÚS 76/07, sp. zn. I. ÚS 539/2015, sp. zn. III. ÚS 622/2021).

13. Je vecou zváženia a voľnej úvahy súdu určiť konkrétnu výšku primeranosti finančného zadostučinenia, keďže zákon výšku ani kritéria primeranosti finančného zadostučinenia nestanovuje. Je tak vecou úvahy súdu a výlučne v jeho kompetencii zvážiť na základe konkrétnych okolností

konkrétneho prípadu výšku primeraného zadosťučinenia, pričom s poukazom na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie nemožno mať za to, že by súd prvej inštancie svoje úvahy a kritériá neuviedol. Pokiaľ žalobkyňa namietala, že súd prvej inštancie nezohľadnil ďalšie skutočnosti, a to, že nemohla nakladať s finančnými prostriedkami, ktoré vyplatila žalobcovi, resp. že súdne konanie viedol žalovaný s úmyslom oddialiť vyplatenie požadovanej sumy, tieto tvrdenia v konaní pred súdom prvej inštancie ani neuviedla. Jednou zo základných procesných povinností strany sporu je povinnosť tvrdiť (§ 150 CSP). V žalobe odôvodňovala primeranosť požadovanej sumy 600 Eur neprijateľným konaním žalovaného už od počiatku ich zmluvného vzťahu, čo vyústilo do náročného konania pred všeobecným súdom. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že súd prihliadal na konanie žalovaného, ktorý uzatvoril so žalobkyňou spotrebiteľskú zmluvu bez povinných zákonných náležitostí, a pokiaľ žalobkyňa poukazovala na náročnosť konania pred súdom, táto argumentácia vzhľadom na to, že bola zastúpená profesionálne spôsobilou osobou, ako kritérium, resp. osobitosť daného prípadu, na ktorú by bolo potrebné osobitne pri určení primeraného finančného zadosťučinenia prihliadať, neobstojí.

14. Možno potom zhrnúť, že závery, na základe ktorých súd prvej inštancie meritórne rozhodol, boli vecne správne. Priznaním primeraného finančného zadosťučinenia sa dovŕšila ochrana žalobkyninho porušeného práva spotrebiteľa, a bola naplnená satisfakčná, sankčná ako aj preventívna (odradzovacia) funkcia tohto inštitútu v danom prípade. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II., ktorým zamietol žalobu v časti uplatneného finančného zadosťučinenia prevyšujúceho priznanú výšku 300 Eur, podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

15. Pokiaľ ide o námietku žalobkyne, že súd prvej inštancie nesprávne aplikoval § 255 CSP, keď priznal žalobkyni náhradu trov konania len v rozsahu 50 %, túto vyhodnotil odvolací súd ako dôvodnú. Odvolací súd poukazuje na to, že v predmetnom spore samotná výška priznaného primeraného finančného zadosťučinenia závisela od úvahy súdu, preto nemožno žalobkyňou uplatnený nárok nad súdom priznanú sumu primeraného finančného zadosťučinenia subsumovať pod procesný neúspech žalobkyne. Aj z príslušnej časti dôvodovej správy k Civilnému sporovému poriadku vyplýva, že súd môže priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške. Ide o prípady, keď výška nároku závisí od úvahy súdu. Z dôvodovej správy vyplýva, že zmyslom novej právnej úpravy nebola snaha zákonodarcu sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania koncepčne odchýliť od pravidla pôvodne vyjadreného v § 142 ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté a nemožno ho zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. V takýchto prípadoch sa žalobca považuje za plne úspešného, avšak výška náhrady trov sa bude určovať podľa sumy prisúdenej (nie zo žalovanej sumy).

16. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku III., ktorý sa týka nároku na náhradu trov konania, v súlade s ust. § 388 CSP zmenil tak, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov prvoinštančného konania proti žalovanému v rozsahu 100%, ktoré je žalovaný povinný zaplatiť žalobkyni v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o ich výške.

17. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 2 CSP. V predmetnom prípade sa žalobkyňa odvolala do zamietajúceho výroku, ktorým súd vo zvyšku uplatnený nárok zamietol, a do výroku o trovách konania. Z hľadiska pomeru úspechu v rozsahu podaného odvolania bola žalobkyňa v časti úspešná aj neúspešná. V odvolacom konaní mala potom každá strana čiastočný úspech, aj neúspech, preto odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP tak, že žiadna strana nemá na náhradu trov konania právo.

18. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov členov senátu 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).